Biblioteca Naţională din Malta: scurte dezvăluiri despre istoricul instituţiei, structura colecţiilor şi specificul serviciilor oferite publicului cititor

LILIANA MOLDOVAN
Biblioteca Judeţeană Mureş

Abstract

Malta National Library:
Short Reveals Concerning the History, the Collections Structure and the Specific Services Offered to Readers

This study is based on the idea of presenting Malta National Library - which is one of the oldest libraries from Europe - on three levels: historical and architechtural dimension, geographical dimension and the cultural one.

The history of Malta National Library begins in 1555 and it is close connected to Claude de Sengle. First, it had the aspect of an archivistic fond, by collecting the documents of the Order of Knights of Malta; then, in 1776, a knight, Fra' Louis Guérin de Tencin, offered his documents to the library, in order to be known by all those interested; thus, it became public library, for a long time known as Bibliotheca Tanseana. At the beginning of the XIXth century, library's fond totalized around 80.000 volumes and its character was already an encyclopaedic one; since 1976, it is known as the National Library of Malta.

Malta National Library has very valiant special collections, divided into four categories: incunabula - that consists on 60 volumes, the most important being those who offer information about the history and structure of the Order of Knights of Malta; manuscripts - about 1.600 documents from different domains, such as literature, arts, history, chemistry and geography; Melitensia Collection - that consists on ancient newspapers and magazines, published in Malta, Gozo and Comino; finally, the collection of cartographic and topographic documents - comprising maps published between the XVIth-XXth centuries and topographic plans of different geographical areas.

Considering the specific services offered to its readers, Malta National Library may be included in the European library's system. It is organized according to general rules of bibliotheconomy, who's purpose is to respond, in an appropriate way, to the requests of its public. Its interest for the editorial activity is also outstanding. We also have to mention the annual tradition of organizing the international book trade, a specific way of promoting the passion of reading.

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

Keywords: *Malta National Library, the Order of the Knights of Malta, special collections, archives, history.*

Malta reprezintă pentru mulţi dintre pasionaţii de călătorii un mister turistic, cu un spaţiu geografic de invidiat, un univers cultural cu rezonanţe medievale şi cu evidente accente de modernism european. Formată dintr-un arhipelag dominat de trei mari insule, Malta, Gozo şi Comino, această ţară mediteraneană şi-a conservat cu măiestrie renumele de tărâm exotic, populat cu mii de monumente străvechi.

Studiul de faţă, constituit pe ideea prezentării uneia dintre cele mai vechi biblioteci europene, nu se referă la atracţiile turistice ale Maltei. Dimpotrivă, scurtul nostru periplu redacţional are în vedere: dimensiunea istorică şi arhitectonică; dimensiunea geografică; dimensiunea culturală şi organizaţională a bibliotecii naţionale malteze.

I. Dimensiunea istorică şi arhitectonică

Cu siguranţă, unul din cele mai potrivite locuri de dezvăluire a secretelor istorice, geografice şi culturale ale unei ţări şi a modului de a fi al unui popor este biblioteca. Legenda bibliotecii din Malta s-a născut pe un teritoriu scăldat de soare şi înconjurat de apele nemărginite ale Mediteranei.

Istoria Bibliotecii Naţionale din Malta începe, desigur, mult mai târziu. După unii istorici, începutul constituirii colecţiilor bibliotecii este legat de anul 1555 şi de numele lui Claude de Sengle. În prima perioadă de existenţă, această instituţie ar fi funcţionat ca o bibliotecă cu caracter arhivistic, menită să păstreze documentele valoroase aparţinând Cavalerilor de Malta. Ofiţer de origine franceză, Claude de Senge a făcut parte din Ordinul Cavalerilor de Malta şi a fost implicat în războaiele antiotomane desfăşurate pe acest teritoriu. Ca om de cultură, marele lui merit a fost că a lăsat moştenire Ordinului toate cărţile şi documentele pe care le-a adunat în timpul vieţii.

Caracterul public al bibliotecii din Malta a fost fixat cu două secole mai târziu, mai precis în 1776, de un alt cavaler maltez, care a activat în mediul religios, Fra' Louis Guérin de Tencin. El şi-a donat colecţia de documente pentru a fi folosită în interes public, iar biblioteca pe care a lăsat-o moştenire a purtat multă vreme titlul de Bibliothecca Tanseana, după numele fondatorului ei.

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

Constituită sub egida Ordinului Cavalerilor de Malta, Bibliothecca, cum este numită de localnici, a devenit una din cele mai mari biblioteci europene, ale cărei colecţii s-au dezvoltat în timp pornind de la vechile documente şi valoroasele manuscrise lăsate moştenire poporului maltez de cavalerii din Ordinul Ioaniţilor, în secolul al XVI-lea.

Prin urmare, colecţiile bibliotecii au inclus la început arhivele Cavalerilor Ioaniţi şi au continuat să se extindă datorită unor acte de donaţie valoroase, cuprinzând cărţi moderne şi alte documente referitoare la istoria Maltei şi la activitatea Cavalerilor Ioaniţi. Este important să menţionăm că în Biblioteca Naţională din Malta sunt păstrate, în cadrul unor colecţii speciale, portretele tuturor personalităţilor care au contribuit, într-un fel sau altul la ridicarea şi dezvoltarea bibliotecii.

Una din aceste personalităţi este şi arhitectul italian Stefano Ittar, care în 1612, s-a angajat să ridice o clădire menită să adăpostească arhivele Cavalerilor Ioaniţi. Clădirea, situată în zona centrală a oraşului Valleta, a fost terminată în anul 1769. Se estimează că, în jurul anului 1812, colecţiile bibliotecii însumau aproape 80.000 de volume. Izvoarele privitoare la istoria acestei instituţii demonstrează că, în 1831, se percepea din partea cititorilor o taxă de 5 şilingi, pentru un abonament de 6 luni. Cărţile solicitate de cititorii din secolul al XIX-lea acopereau o gamă vastă de domenii de interes, prin subiecte diverse redate în limbile latină, italiană şi franceză. Impresionante, pentru vremea respectivă, erau expoziţiile de antichităţi şi suveniruri organizate în incinta bibliotecii. Un capitol important care a marcat istoria acestei biblioteci se leagă de anul 1925 când, printr-un act al Parlamentului, Biblioteca Naţională din Malta a primit dreptul de a conserva Depozitul Legal. Dacă în 1936, biblioteca din Valleta purta încă numele de Royal Library of Malta, în 1976, primeşte numele de Biblioteca Naţională din Malta şi se înscrie în sistemul bibliotecilor naţionale europene.

II. Dimensiunea geografică

Situată în Piaţa Republicii, din oraşul Valleta, clădirea bibliotecii domină piaţa prin faţada impunătoare. La ultimul nivel se pot vedea ferestrele încăperilor destinate Arhivelor Naţionale, renumite pentru numeroasele documente şi manuscrise vechi pe care le deţine, unele dintre ele aparţinând Ordinului Cavalerilor de Malta.

Din punctul de vedere al formelor arhitecturale, clădirea bibliotecii rezonează cu stilului arhitectonic al capitalei malteze. Oraşul cetate

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

Valetta, care a devenit capitala Maltei în anul 1570, se înfăţişează ca un complex închegat de străzi înguste, de-a lungul cărora stau înşirate o serie de muzee şi clădiri impozante, construite din celebra piatră de culoarea mierii.

Un lucru absolut inedit este faptul că topografia oraşului este astfel concepută, încât fiecare stradă se termină printr-o deschidere la mare. Considerat un muzeu în aer liber, Valetta îşi păstrează şi astăzi înfăţişarea de cetate medievală. Parfumul medieval al capitalei malteze se intensifică pe măsură ce înaintăm de la Celebra Poartă a oraşului, spre Portul Valetta, trecând pe lângă Muzeul de Arheologie, Catedrala Sf. Ioan şi Palatul Marilor Maeştrii, unde îşi desfăşoară activitatea, parlamentul maltez.[1]

III. Dimensiunea culturală şi organizaţională a bibliotecii naţionale malteze

Biblioteca Naţională din Malta este cea mai importantă bibliotecă publică din această ţară. Renumită pentru colecţiile sale, care prezintă interes pe plan naţional şi european, Bibliothecca încearcă să îşi îndeplinească obiectivul de a facilita accesul publicului larg la toate colecţiile existente aici.

Sistemul de cataloage[2] de la biblioteca malteză, pus la dispoziţia cercetătorilor şi a altor categorii de cititori, este împărţit în trei mari categorii: I. catalogul de cărţi; II catalogul pentru ziare şi reviste; III. catalogul pentru manuscrise.

La rândul său, catalogul de cărţi este împărţit în două şi cuprinde, pe de o parte, cărţile vechi apărute până în 1955, şi catalogul cărţilor tipărite după 1955. Ambele cataloage includ fişele bibliografice ale cărţilor, înregistrate în format standardizat internaţional şi aşezate pe domenii în funcţie de principalele clase CZU.

Catalogul de ziare şi reviste include toate periodicele intrate în bibliotecă în perioada 1974-1990, iar publicaţiile cuprinse aici pot fi studiate la Sala de lectură a bibliotecii. Serialele apărute după anul 1990 se regăsesc în catalogul on-line al bibliotecii.

Catalogul de manuscrise poate fi consultat sub forma unui index a cărui redactare a început în 1960 şi a continuat după anul 2000. Acest

[1] A se vedea Mihaela Victoria Munteanu, ***Malta: ghid turistic***, Bucureşti, Editura Vremea, 2006.

[2] http://www.libraries-archives.gov.mt

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

index oferă o reflectare clară a manuscriselor care fac parte din patru colecţii diferite: Colecţia Ordinului Maltez; Colecţia Trezoreria; Colecţia Universita; Colecţia Codurilor şi Biblioteca de manuscrise.

Tot în categorii distincte este împărţit Fondul de coduri şi manuscrise, ce pot fi studiate de cititorii bibliotecii. Catalogul care reflectă acest fond special cuprinde 1.617 documente şi poate fi consultat sub forma unui catalog tipărit.

În ediţie tipărită poate fi parcurs şi catalogul documentelor existente în fondul „Trezoreria." Catalogul include o serie de documente oficiale, care au aparţinut odată Ordinului Ioaniţilor din Malta, iar partea a doua a catalogului se prezintă sub forma unui index de instituţii şi fundaţii, index format din 324 de intrări.

Colecţiile speciale ale bibliotecii

Din categoria colecţiilor speciale ale Bibliotecii Naţionale din Valetta fac parte, după cum reiese din pagina web a bibliotecii,[3] patru fonduri diferite:a) Colecţia de incunabule; b) Colecţia de manuscrise; c) Colecţia Melitensia; d) Colecţia de documente cartografice şi topografice

a) Colecţia de incunabule. În privinţa colecţiilor pe care le administrează şi le oferă spre studiu şi lectură clienţilor ei, Bibliothecca şi-a popularizat permanent fondul de incunabule. Astfel, în mediul biblioteconomic european, s-a răspândit vestea că Biblioteca Naţională cu sediul în Valleta are o nepreţuită colecţie de incunabule, formată din 60 de cărţi tipărite, bineînţeles, înainte de anul 1500. Ea se mândreşte, spre exemplu, cu ***Cosmographia*** lui Ptolemeu, apărută în 1490. Acest incunabul este studiat cu interes de cercetătorii maltezi, cu atât mai mult, cu cât el include şi o hartă a zonei mediteraneene, iar pe hartă este indicată poziţia insulei Malta. Experţii din domeniul istoriei cărţii vechi sunt de acord că hărţile tipărite în ediţia 1490, apărută la Roma, incluse în cartea lui Ptolemeu au o valoare inestimabilă, nu numai datorită faptului că reproduc aceleaşi hărţi ca şi în ediţia din 1478, dar oferă o imagine clară a graniţelor continentului african şi a celui european. Hărţile indică, de asemenea, graniţele Spaniei, Marocului şi Algeriei. Ele fascinează prin precizia cu care sunt trasate graniţele statelor europene şi africane. Calitatea tipăriturilor şi exactitatea datelor geografice oferite de Ptolemeu transformă apariţia acestui incunabul într-un moment important al istoriei cărţii şi tiparului din Europa.

[3] A se vedea http://www.libraries-archives.gov.mt/nlm/index.htm

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

O parte din incunabulele păstrate la Biblioteca din Malta au aparţinut unor Calaveri ai Ordinului Ioaniţilor. Un exemplar din ***Comediae*** de Plautus, tipărit la Veneţia în anul 1499 şi un exemplar din ***Institutiones Oratoriae*** a lui Quintilianus, apărut la Milano, în 1499, au fost donate postmortem de Cardinalul Joachin Portocarrero. Un alt cavaler, Fra' Sabba di Castiglione, a lăsat o carte cu autograf, ***Rhodiorum Historia***, tipărită la Ulm, în 1496.

Extrem de rare sunt incunabulele care se referă la istoria constituirii şi organizării interne a Ordinului Cavalerilor de Malta. Două dintre ele, ***Privilegia Ordinis Sancti Joannis Hierosolymitani o Summis Pont. concessa***, editată la Köln, în 1495, şi ***Obsidionis Rhodiae urbis Descriptio a lui Caoursin***, apărută în 1480, la Veneţia, intră în categoria celor mai valoroase produse editoriale pe care specialiştii din această bibliotecă le pot recomanda bibliofililor aflaţi în căutare de cărţi rare.

b) Colecţia de manuscrise. Desigur, unul din obiectivele principale ale Bibliotecii Naţionale din Malta este de a face cunoscute publicului larg unele din comorile bibliofile pe care le deţine. Din această categorie fac parte şi manuscrisele. Deosebit de bogată, colecţia de manuscrise s-a dezvoltat an de an prin intermediul donaţiilor şi achiziţiilor. Cele 1.600 de manuscrise, ce constituie această rară colecţie, tratează diferite subiecte din domeniul literaturii, artei, istoriei, chimiei şi geografiei. Un loc de cinste în cadrul acestei colecţii ocupă jurnalele-manuscrise şi cataloagele redactate manual. Pentru a ne face o viziune clară asupra valorii acestor manuscrise este suficient să menţionăm doar pe unul dintre ele. Este vorba de un manuscris extrem de rar, apărut în două volume, care cuprinde 88 de acuarele pictate de artistul german Charles de Brockdorff (1775-1850). Picturile sale sunt inspirate din călătoria pe care a făcut-o în Malta, Gozo şi Comino. Atenţia pictorului german s-a oprit şi asupra bibliotecii din Malta, prin urmare, interiorul acesteia a constituit subiectul uneia din acuarele amintite.

Unul dintre cele mai preţioase manuscrise, care poate fi studiat la Biblioteca de manuscrise din Malta, datează din 1422 şi redă sub forma a 196 de miniaturi, frumos colorate, aspecte din viaţa Sf. Anton. Pentru istoricii şi iubitorii de carte veche formaţi în mediul balcanic, prezintă importanţă deosebită două manuscrise scrise în limba slavonă cu alfabet

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

chirilic: ***Psaltirea veche***[4] şi ***Parakliti***, un manuscris care descrie de ritualul liturgic al bisericii bizantine.

Alte documente ce fac parte din colecţiile speciale ale bibliotecii sunt reunite în fondul de manuscrise elaborate în limba turcă. Lucrări cu interes bibliologic deosebit, manuscrisele îşi exprimă valoarea bibliofilă prin vechimea lor, prin valoarea deosebită a ilustraţilor şi prin conţinutul lor. De multe ori, valoarea bibliofilă a manuscriselor este dublată de celebritatea persoanei care a deţinut-o, sau care a donat-o bibliotecii. Demne de luat în seamă sunt cele 24 de manuscrise donate de Ignazio Saverio Misfud (1722-1773) şi constituite într-un fond special cunoscut sub numele **Stromata Melitense**. Colecţia de manuscrise a sporit şi datorită bunăvoinţei unor personalităţi care au marcat istoria şi cultura malteză şi au lăsat moştenire o serie de manuscrise. Printre aceştia pot fi menţionaţi: Ciantar Giovanni Antonio (1696-1780), Giuseppe Demarco (1712-1789), Giovanni Francesco Agius de Soldanis (1712-1770).

c) Colecţia Melitensia. Biblioteca Naţională din Malta are obligaţia de a constitui, dezvolta, organiza şi comunica fondul de documente Melitensia, constituit din monografii, manuscrise şi alte categorii de documente, care se referă la geografia, istoria, cultura specifică celor trei insule care alcătuiesc arhipelagul maltez. Documentele care alcătuiesc fondul Melitensia aparţin atât autorilor din Malta, cât şi autorilor străini, care, de-a lungul timpului, au avut ceva de spus despre istoria, cultura şi civilizaţia poporului maltez. Materialele adunate în acest fond, sunt organizate, după criteriul perioadei de publicare în două mari sectoare: Vechea Melitensia şi Noua Melitensia

Fondul cel vechi este constituit, după cum lesne putem observa, din lucrări publicate până în 1955. În fondul cel nou al Bibliotecii Melitensia au fost adunate o serie de documente monografice, documente periodice şi materiale audio-vizuale relevante pentru istoria, politica, geografia şi cultura malteză. Concepute, fie de autori locali, fie de autori străini, o mare parte din documentele achiziţionate pentru intra în acest fond se referă la constituirea şi organizarea Ordinului Cavalerilor Ioaniţi.

Alături de cărţile rare, oferite ca donaţii, achiziţionate din anticariate sau cumpărate cu ocazia unor celebre licitaţii de carte veche, un loc de seamă în cadrul fondului Melitensia ocupă colecţia de ziare şi reviste apărute, de-a lungul timpului, în Malta, Gozo sau Comino.

[4] http://www.libraries-archives.gov.mt

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

Din sfera colecţiilor de periodice publicate în Malta şi deţinute de Biblioteca Naţională, răsare, ca o comoară bibliofilă deosebită, primul ziar publicat în aceste locuri, ***Journal de Malte: Feuille nationale, politique, morale, comerciale et litéraire*** (1798), ziar apărut sub egida administraţiei franceze în perioada în care Malta se afla sub ocupaţia Franţei.

Literatura periodică colectată cu scopul de a îmbogăţi colecţia Melitensia strânge, sub un numitor comun, publicaţiile care aparţin comunităţilor malteze din lumea întreagă. Sunt adunate în acest fond şi multe documente oficiale, cu o certă valoare istoriografică. Unul dintre acestea este, spre exemplu, scrisoarea prin care se atribuie Regelui George al VI-lea, Crucea Ordinului Cavalerilor de Malta. Scrisoarea datează din 15 aprilie 1942 şi reprezintă un document valoros din perioada celui de la doilea război mondial.

d) Colecţia de documente cartografice şi topografice.[5] Fondul de hărţi şi planuri conservat la Biblioteca din Malta impresionează nu atât prin numărul mare de documente colectate, ci prin vechimea şi valoarea lor. Constituită din hărţi provenind din secolele XVI-XX, colecţia este structurată pe trei secţiuni. Prima parte cuprinde planurile topografice şi hărţile care redau diferite zone ale Italiei, în a doua categorie intră documentele cartografice referitoare la Arhipelagul Maltez, iar ultima secţiune priveşte hărţile tipărite în secolele XIX şi XX.

Profilul colecţiilor bibliotecii s-a modificat în timp o dată cu creşterea numărului de documente achiziţionate sau obţinute prin donaţii. Sub aspectul tipologiei documentelor întâlnim cărţi curente, cărţi rare, incunabule şi manuscrise. Extrem de variată este şi colecţia de periodice, care se împarte în mai multe categorii şi cuprinde periodice vechi, periodice bibliofile şi periodice curente. Colecţiile de incunabule, colecţia de manuscrise şi colecţia de hărţi sunt conservate cu mare atenţie de specialiştii din bibliotecă şi sunt puse la dispoziţia bibliofililor.

Serviciile oferite utilizatorilor

Biblioteca Naţională din Malta este o instituţie de cultură unică, prin vechimea ei, prin colecţiile pe care la deţine, prin modul de administrare a fondurilor de documente, dar şi prin calitatea serviciilor oferite cititorilor.

Biblioteca din Valleta face parte din sistemul bibliotecilor europene şi se evidenţiază prin faptul că oferă publicului mai multe categorii de

[5] http://www.libraries-archives.gov.mt

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

servicii:[6] 1. Serviciul clienţi; 2. Serviciul de relaţii cu cititorii; 3. Serviciul de cataloage; 4. Serviciul arhive; 5. Serviciul editorial (redacţional); 6. Serviciul de marketing şi managementul organizării expoziţiilor şi târgurilor.

1. Serviciul clienţi. Organizarea acestui serviciul în cadrul Bibliotecii din Malta a avut în vedere faptul că, pe lângă numărul mare de cititori, capitala Valetta, inclusiv biblioteca, sunt vizitate anual de un număr impresionant de turişti. Principala sarcină a personalului care lucrează în acest departament este de a-i orienta pe cititori, ori pe vizitatori, oferindu-le informaţii privind istoricul bibliotecii şi geografia clădirii, familiarizându-i cu serviciile oferite şi cu modul de folosire a cataloagelor online sau a cataloagelor tradiţionale. Ei stau la dispoziţia populaţiei locale şi a turiştilor străini şi le oferă pliante şi ghiduri referitoare la structura bibliotecii şi la colecţiile ei, programe, frumos tipărite, legate de activităţile culturale desfăşurate la bibliotecă, pliante privind orarul de funcţionare al secţiilor bibliotecii. În cadrul acestui serviciu se realizează înscrierea cititorilor şi se înregistrează reclamaţiile şi sugestiile venite din partea publicului.

2. Serviciul de relaţii cu cititorii. Departamentul de relaţii cu publicul joacă în cadrul Bibliotecii din Malta, ca şi în cazul oricărei instituţii bibliotecare, un rol esenţial în procesul efectiv de comunicare a colecţiilor. Serviciile oferite de angajaţii secţiilor de comunicare a colecţiilor ţin de managementul informaţiilor. De felul cum sunt puse în practică principiile şi metodologia managementului comunicării informaţiilor, în general, şi a colecţiilor de bibliotecă, în special, depinde, în mare măsură, imaginea şi prestigiul bibliotecii. Distribuirea de cărţi şi de alte documente trebuie să se realizeze la un nivel calitativ superior, care să fie în relaţie directă cu obiectivele bibliotecii. În aceste condiţii conducătorul Bibliotecii din Malta, dl. Philip Brog, a insistat în cadrul proiectelor sale manageriale asupra diversificării tipurilor de servicii oferite la secţiile de relaţii cu publicul. Este important să menţionăm că efectul acceptării ideii privind necesitatea schimbării şi îmbunătăţirii permanente a activităţilor din bibliotecă, a fost introducerea unor noi servicii în consens cu solicitările beneficiarilor. Astfel, alături de dezvoltarea serviciilor de regăsire a materialelor solicitate de cititori, bibliotecarii oferă servicii de copiere a documentelor. În privinţa cărţilor,

[6] ***Ibidem***.

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

manuscriselor, periodicelor şi a altor materiale de bibliotecă rare, conducerea instituţiei a luat hotărârea de a oferi cititorilor posibilitatea de a consulta aceste documente sub formă de microfilme. În momentul de faţă, numărul documentelor periodice care poate fi consultat prin intermediul microfilmelor nu este foarte mare, dar bibliotecarii care au obligaţia de a îmbogăţi acest fond, lucrează la transpunerea pe suport de microfilm a tuturor documentelor ce fac parte din Colecţia Ordinul Ioaniţilor, a tuturor manuscriselor din Colecţia de manuscrise, a incunabulelor şi a documentelor din Colecţia de planuri şi hărţi.

3. Serviciul cataloage. Serviciul de cataloage a celei mai mari biblioteci publice din Malta, a cunoscut în cursul istoriei acestei biblioteci, un întreg proces de evoluţie şi dezvoltare. Noile tehnologii, bazate pe utilizarea informaticii şi a calculatoarelor performante, au înlesnit apariţia şi dezvoltarea catalogului on-line. Avantajele accesării cataloagelor online sunt recunoscute, astăzi, de toţi clienţii bibliotecii. Nu număr tot mai mare beneficiari ai serviciilor de bibliotecă se familiarizează, an de an, cu strategia utilizării acestor tipuri de cataloage. Constituit pe baza unor softuri performante, care vin în întâmpinarea nevoilor de informare a beneficiarilor, catalogul electronic al bibliotecii din Malta are o interfaţă prietenoasă şi este alcătuit în funcţie de reglementările naţionale stabilite de Ministerul Bibliotecilor şi Arhivelor din Malta.[7]

4. Serviciul arhive. Constituirea serviciului Arhive, în cadrul Bibliotecii Naţionale din Malta, nu este deloc întâmplătoare şi este legată de faptul că aici sunt păstrate şi conservate, cu mare atenţie, o serie de documente oficiale extrem de vechi şi extrem de rare, cu privire la istoria, politica, economia şi cultura Republicii Malta.

Pentru a avea o imagine clară asupra modului în care au fost organizate aceste colecţii este necesar să precizez că ele sunt împărţite în trei mari fonduri: I. Arhivele Ordinului de Malta; II. Trezoreria de manuscrise; III. Arhivele „Universita."

Arhivele Ordinului Sf. Ioan, sunt constituite într-o colecţie numeroasă, formată din 7.000 de documente. Regăsim, în cadrul acestui fond, cu o valoare istoriografică deosebită, documente privind acordarea de titluri şi privilegii, documente de corespondenţă, materiale referitoare la activitatea diferitelor persoane care au aparţinut Ordinului de Malta.

[7] A se vedea www.libraries-archives.gov.mt

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

Fondul de documente cunoscut sub denumirea „Trezoreria de manuscrise" este mai redus şi cuprinde 513 volume, structurate la rândul lor pe două categorii: „Trezorerie A" şi „Trezorerie B." Dacă primul fond cuprinde materiale cu informaţii diverse legate de Ordinul Ioaniţilor şi activitatea Magistraţilor din Mdina,[8] colecţia „Trezorerie B" este alcătuită din registre contabile şi documente cu caracter economic şi financiar.

Ultima secţiune de volume administrate de serviciul de arhive al bibliotecii se referă la arhiva „Universita," formată din 658 de documente vechi, provenite de la Universitatea de Drept din Valetta şi Mdina.[9] Pot fi găsite în cadrul fondului „Universita" materiale documentare variate referitoare la tranzacţii negustoreşti, la acordarea diferitelor privilegii vamale. Pot fi studiate diverse acte privind activitatea consiliilor municipale ale oraşelor malteze, din perioada 1450-1818.

5. Serviciul redacţional. Investigarea atentă a varietăţii serviciilor destinate publicului ce frecventează Biblioteca din Malta, ne poate ajuta să descoperim că bibliotecarii care lucrează aici acordă o reală importanţă publicării unor produse editoriale proprii, care să ofere detalii semnificative legate de activitatea biblioteconomică şi culturală a acestei instituţii. Publicarea unor cărţi de specialitate şi a unor bibliografii sau cataloage tipărite, care să pună în valoare colecţiile bibliotecii, a avut ca rezultat constituirea unei bibliografii originale privind volumele concepute în cadrul serviciului editorial al bibliotecii. Pe scurt, lista publicaţiilor apărute la Bibliothecca din Valetta cuprinde lucrări, precum: ***Ghidul Bibliotecii Naţionale din Malta***; ***Bibliografia Naţională din Malta***;[10] ***O istorie a tiparului***; ***Bibliografia periodicelor din secolul al XIX-lea***.

Din perspectivă biblioteconomică, iniţierea şi dezvoltarea practicilor editoriale prin publicarea de documente originale despre colecţiile şi activităţile bibliotecii joacă un rol important, contribuind la dezvoltarea imaginii bibliotecii şi la stabilirea clară a locului pe care această instituţie de cultură îl ocupă în structura sistemului bibliotecilor naţionale europene. În acest sens, bibliotecarii şi redactorii acestui serviciu s-au antrenat într-un complex proiect editorial care constă în transpunerea pe

[8] Un vechi oraş din Malta, care şi-a păstrat până în zilele noastre înfăţişarea medievală.

[9] În original: Universita dei Giurati dei Mdina şi Valetta.

[10] Disponibilă în mai multe ediţii.

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

CD-ROM-uri a comorilor bibliografice conţinute în colecţiile de incunabule şi manuscrise, sau a comorilor prezente în Arhiva Ordinului Cavalerilor Ioaniţi.

6. Serviciul de marketing şi managementul organizării expoziţiilor şi târgurilor. Biblioteca Naţională din Malta, deţine, asemenea celorlalte biblioteci naţionale, un număr mare de colecţii valoroase, care întregesc moştenirea culturală a lumii. În secolul actual, când informaţiile se răspândesc cu maximă rapiditate, păstrarea contactului cu beneficiarii şi popularizarea colecţiilor bibliotecii şi a activităţilor patronate de bibliotecă a devenit o sarcină stringentă impusă de managementul comunicării colecţiilor. În acest scop, încă din primii ani ai secolului XXI, au fost lansate o serie de broşuri şi cărţi poştale dedicate Bibliotecii din Malta.

Din structura marketingului infodocumentar, face parte şi organizarea unor târguri de carte şi a unor expoziţii de carte cu vânzare. A devenit deja o tradiţie organizarea de către Biblioteca Naţională din Malta a târgului de carte desfăşurat anual în luna noiembrie. Pe lângă faptul că oferă cetăţenilor maltezi posibilitatea de a achiziţiona o serie de noutăţi editoriale, evenimentul oferă şansa organizării unor expoziţii de publicaţii cu valoare bibliofilă, desfăşurării unor lansări de carte şi programării unor întâlniri comemorative dedicate unor personalităţi culturale malteze sau unor momente semnificative din istoria acestei ţări. După cum stă scris într-un articol, publicat în 23 noiembrie 2008, în ziarul ***The Malta Independent***,[11] organizarea anuală a târgului internaţional de carte este necesară pentru atragerea publicului cititor. Acest eveniment reprezintă o ocazie unică pentru a promova lectura, mai ales în rândul populaţiei tinere. De altfel, în situaţia în care s-a înregistrat o scădere a numărului iubitorilor de carte, la Biblioteca Naţională din Malta, au participat, în cadrul ediţiei din 2006 a târgului, un număr record de 16.000 de vizitatori. Un simplu periplu prin presa din malteză şi o analiză a efectelor pe care târgul de carte organizat la Biblioteca Naţională din Malta le produce în fiecare an, relevă faptul că, această instituţie are un rol activ în viaţa culturală a societăţii malteze şi chiar în cadrul culturii europene. Prin serviciile de calitate oferite cititorilor, prin varietatea şi valoarea colecţiilor pe care le gestionează şi le conservă, prin atitudinea plină de amabilitate şi profesionalism cu care sunt întâmpinaţi vizitatorii, Biblioteca Naţională

[11] www.independent.com.mt

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)

din Malta câştigă popularitate în rândul cetăţenilor. Trebuie să remarcăm şi constanta preocupare a conducerii bibliotecii pentru continua îmbunătăţire a serviciilor oferite cititorilor. Demonstrând că se află în fruntea unei organizaţii deschise, care acceptă provocările, Philip Brog,[12] directorul bibliotecii din Valetta, este iniţiatorul proiectului „Tell Me More," care funcţionează ca forum on-line şi oferă posibilitatea bibliotecarilor şi oamenilor cultură să facă schimb de experienţă, să ofere tot felul de sugestii, să-şi exprime în mod deschis părerea cu privire la progresele înregistrate în cadrul meseriei de bibliotecar. Iniţiatorii acestui proiect sunt de acord că schimburile de informaţii legate de progresele înregistrate în ultima perioadă în domeniul biblioteconomiei şi ştiinţei informării pot contribui la extinderea planurilor de acţiune şi pot declanşa o dinamizare a activităţii în bibliotecile publice astfel încât, în cele din urmă, fiecare bibliotecă naţională din Europa să poată să se ridice la un înalt nivel de performanţă, în funcţie de nivelul ridicat de aşteptare şi pretenţiile de lectură, studiu şi informare impuse de exigentul public la secolului XXI.

[12] Numit director al Bibliotecii Naţionale din Malta în anul 1998, Philip Brog a participat, în ultimii patru ani, la o serie de conferinţe internaţionale: Conferinţa Europeană a Bibliotecilor Naţionale (CENL), desfăşurată în ani diferiţi la Strasbourg, Tallin, San Marino şi Riga. De asemenea, a fost invitat la Conferinţele IFLA (Internaţional Federation of Library Association and Institutions), organizate la Ierusalim şi Boston. În luna martie 2008, a participat la Întâlnirea directorilor Arhivelor Naţionale din Uniunea Europeană, desfăşurată în Spania, la Valladolid.

BDD-A19388 © 2008 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:06 UTC)